

u nás

**Najlepší
hospodársky
výsledok**

**Vyrad'ovanie
JE A1 napreduje**

Učili sme sa
zachraňovať životy

magazín o našom okolí

Vážení čitatelia,

mnohí iste viete, že našu spoločnosť v tomto roku čakajú veľké výzvy. Týkajú sa najmä úspešného ukončenia projektu Dobudovania skladovacích kapacít vyhorelého jadrového paliva (VJP), ktorý sa aktuálne nachádza v procese aktívneho komplexného vyskúšania, s následným kontinuálnym prechodom uvádzania do prevádzky časti jadrového zariadenia, Medziskladu vyhorelého jadrového paliva (JZ MSVP). Ďalšou je úspešné ukončenie aktuálnej IV. etapy vyradovania jadrovej elektrárne A1 vrátane prípravy nadväzujúcej V. etapy. Okrem toho vytvorenie podmienok pre divíziu V1 a PMU pre pripravovaný začiatok realizácie projektu D4.7 – Dekontaminácia a demolácia budov jadrovej elektrárne V1 a uvedenie areálu do pôvodného stavu. V rámci optimalizácie spracovateľských kapacít jadrového zariadenia Technológie spracovania a úpravy RAO (JZ TSÚ RAO) je v tomto roku plánovaný začiatok realizácie vybudovania priestorov a inštalácie zariadení pre nový vysokotlakový lis pevných rádioaktívnych odpadov (RAO). V rámci divízie A1 je preto potrebné vytváranie čo najoptimálnejších podmienok v oblasti nakladania s RAO a VJP, realizácie prepráv RAO a VJP a zabezpečenia nevyhnutných administratívnych a technických prostriedkov pre plynulý priebeh vyššie uvedených, ale aj ďalších, tu neuvádzaných činností našej spoločnosti, spojených so záverečnou časťou jadrovej energetiky.

V nadväznosti na realizované dobudovanie skladovacích kapacít VJP je potrebné uviesť, že nakladanie s VJP je jednou z hlavných činností našej spoločnosti, ktorá má výrazný vplyv na prevádzku jadrových elektrární v SR a tým na celú energetickú bezpečnosť SR. V nadväznosti na tento projekt nás čaká okrem už doteraz vykonávaných štandardných činností s VJP aj nový, náročný proces uskladňovania VJP, spĺňajúceho podmienky pre skladovanie tzv. suchým spôsobom, do novovybudovaného objektu spĺňajúceho najvyššie bezpečnostné štandardy. Okrem činností nakladania s VJP zabezpečuje naša spoločnosť v rámci komerčných činností pre SE, a. s., prepravu VJP a technickú podporu pri prepravách čerstvého jadrového paliva (ČJP).

Tak ako som už v úvode uviedol, nemej dôležitou a veľmi náročnou činnosťou zabezpečovanou divíziou A1 je vyradovanie JE A1, ktoré sa v súčasnosti nachádza vo svojej IV. etape. Počas predchádzajúcej etapy už bola vyradená väčšia časť potrubných systémov primárneho okruhu JE A1, jeden z dvoch plánovaných parogenerátorov, väčšia časť

sekčných armatúr a turbokompresorov, na linke VICHHR bolo vitrifikovaných 12,4 m³ chladiaceho média VJP A1 chrompiku III s aktivitou 10¹¹ Bq/l a nafragmentovaných viac ako 240 ks puzdier dlhodobého skladovania (PDS) vyhorelého paliva. Súbežne počas týchto činností v hlavnom výrobnom bloku sa vo vonkajších priestoroch areálu JE A1 realizuje vyradovanie zložiska kvapalných RAO a aktívneho potrubného kanála (APK3) a ostatných súvisiacich objektových štruktúr zaradených do realizácie III. a IV. etapy vyradovania JE A1 vrátane kontinuálne uskutočňovanej sanácie kontaminovaných zemín a podzemných a priesakových vôd. V tomto roku je plánované dokončenie všetkých činností zaradených do Plánu III. a IV. etapy vyradovania JE A1, čím budú splnené všetky technické podmienky pre realizáciu nasledujúcej, V. etapy vyradovania JE A1, ktorá sa v tomto čase intenzívne pripravuje.

V oblasti nakladania s RAO je potrebné zabezpečenie logistiky spracovania, úpravy a ukladania RAO tak, aby bola garantovaná plynulosť činností vyradovania JE A1 a V1, a zároveň, aby mala vytvorené potrebné kapacity pre poskytovanie jadrových služieb pre SE, a. s. Činnosti poskytovania jadrových služieb pre SE, a. s., sú totiž pre našu spoločnosť o to dôležitejšie, nakoľko bol v minulom roku odvozom sekundárneho RAO zo spracovania späť k producentovi ukončený projekt spracovania RAO JE Caorso pre zahraničný subjekt, ktorým bola talianska spoločnosť Sogin, S. p. A. Nedá mi nespomenúť, že realizácia takýchto externých činností prinášala našej spoločnosti zisk, z ktorého následne profitovali nielen zamestnanci, ale aj celá dotknutá lokalita obcí, a nebojím sa povedať, že v konečnom dôsledku aj celá slovenská spoločnosť. Či už z dividend, odvodov, alebo nemalých dobrovoľných príspevkov žiadateľom, ktoré si pri komerčných aktivitách mohla naša spoločnosť dovoliť poskytovať a mohli byť využívané v celej sociálnej a zdravotnej sfére. Pritom analýza dopadu komerčných činností na obyvateľov a životné prostredie pri porovnaní radiačnej záťaže pracovníkov a výpustí do životného prostredia počas realizácie komerčných činností potvrdzuje, že rozdiel oproti obdobiu, keď tieto aktivity vykonávané neboli, nie je badateľný. Aj preto také krajiny, ako je napríklad Švédsko, ktoré je známe svojím konzervatívnym prístupom k ochrane životného prostredia, tieto komerčné aktivity vykonávajú a zrejme sa aj tešia, že im na základe, z môjho pohľadu neopodstatnenej zmeny legislatívy predchádzajúcim vládnym

zokúpením, ktoré nám túto činnosť zakázalo, prišlo o veľkého konkurenta. Preto verím, že raz si to aj tí, ktorí bojovali za tento zákaz, aj keď ich bola len hrstka, uvedomia a kompetentní príslušné zákony zmenia.

Myslím, že nie je potrebné zvlášť zdôrazňovať, že okrem už uvedených činností zabezpečovaných divíziou A1 je veľmi dôležitá aj realizácia zberu a ďalšie nakladanie s rádioaktívnymi materiálmi neznámeho pôvodu (RMNP) a inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi (IRAO) v Slovenskej republike, čím naša spoločnosť výrazne pomáha pri odstraňovaní environmentálnej záťaže v Slovenskej republike a vytvára podmienky pre bezpečné nakladanie s rádioaktívnymi materiálmi.

Záverom chcem všetkým zamestnancom poďakovať za dosiahnuté výsledky našej spoločnosti v predchádzajúcich obdobiach, ktoré by nemohli byť dosiahnuté bez úzkej a konštruktívnej spolupráce všetkých zamestnancov našej spoločnosti. Zároveň, ak dovoľíte, vás chcem požiadať o aktívne zapájanie sa do diskusií. Samozrejme, s logickými argumentáciami, založenými na preukázateľných faktoch o vysoko prevažujúcich pozitívach realizácie plánovaných činností našej spoločnosti. A to tak pri pripravovaných verejných prerokovávaníach v rámci prebiehajúcich a pripravovaných EIA procesov, ale aj v rámci neverejných priateľských diskusií o vyradovaní JZ, o nakladaní s RAO, a to vrátane spracovania RAO pochádzajúceho z Európskej únie, ktoré sa aj v zmysle jej legislatívnych ustanovení musí po spracovaní vrátiť do štátu jeho pôvodu.

Prajem vám do ďalšieho obdobia veľa pracovných a osobných úspechov.

Ing. Ivan Galbička, riaditeľ divízie A1

Zmeny vo vedení spoločnosti

Jediný akcionár štátnej spoločnosti Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a. s., Ministerstvo hospodárstva SR, vymenoval v zastúpení podpredsedníčky vlády SR a ministerky hospodárstva Ing. Denisy Sakovej, PhD., s účinnosťou od 24. 4. 2024 do funkcie člena predstavenstva spoločnosti JAVYS, a. s., riaditeľa divízie A1 Ing. Ivana Galbičku.

Na základe výberového konania a po prerokovaní Dozornou radou spoločnosti JAVYS, a. s., bol vymenovaný s účinnosťou od 26. 4. 2024 do funkcie riaditeľa divízie financií a služieb Ing. Anton Masár.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Najlepší hospodársky výsledok za posledné tri roky

Spoločnosť JAVYS, a. s., vykázala k 31. 12. 2023 zisk po zdanení vo výške 4,297 mil. EUR, čo predstavuje prekročenie plánu na rok 2023 o 3,219 mil. EUR a nárast oproti skutočnosti roku 2022 o 0,992 mil. EUR. Je to najlepší hospodársky výsledok za posledné tri roky a bol dosiahnutý hlavne vďaka tržbám a výnosom dobiehajúceho projektu spracovania RAO z JE Caorso, ktorý sa skončil v roku 2023.

Tržby a výnosy z prevádzkových činností boli v r. 2023 dosiahnuté vo výške 136,909 mil. EUR, čo predstavuje medziročný nárast o 5,4 % oproti skutočnosti roku 2022 vo výške 130,156 mil. EUR.

Na celkovej výške tržieb a výnosov sa oproti roku 2022 pozitívne prejavili najmä vyššie tržby z Komerčných projektov z EÚ, vyššie tržby z tuzemského nakladania s RAO a VJP a vyššie čerpania finančných prostriedkov NJF.

V r. 2023 dosiahli tržby za nakladanie s RAO a VJP hodnotu 53,046 mil. EUR, čo predstavuje výrazný nárast oproti roku 2022 (o 7,364 mil. EUR), kedy boli vo výške 45,682 mil. EUR a dosiahli tým historicky najvyššiu úroveň (najvýznamnejší efekt bola finalizácia projektu Caorso).

V roku 2023 vzrástli náklady prevádzkových činností na úroveň 122,577 mil. EUR oproti sume 114,300 mil. EUR v r. 2022. Hlavnou položkou bol extrémny nárast nákladov na energie, ktoré

boli v r. 2023 vo výške 15,953 mil. EUR oproti nákladom na energie vo výške 4,610 mil. EUR v r. 2022. Významný nárast inflácie v r. 2023 sa prejavil aj v medziročnom náraste nákladov na technologické a netechnologické opravy a udržiavanie, resp. technologické a netechnologické služby, ktoré kumulovane v r. 2023 vzrástli o 8 % oproti roku 2022. Celkové mzdové a sociálne náklady narástli medziročne o 6,4 %, pričom ich podiel na celkových prevádzkových nákladoch zostal na úrovni 31 % rovnako ako v r. 2022.

Ukazovateľ EBITDA bol vykázaný za rok 2023 vo výške 14,332 mil. EUR oproti plánovanému ukazovateľu EBITDA vo výške 14,811 mil. EUR, čo predstavuje nižšie plnenie plánu k 31. 12. 2023 o 0,479 mil. EUR. Hlavným vplyvom bol enormný nárast nákladov na energie v r. 2023, pričom tento efekt bol vo veľkej miere kompenzovaný rastom tržieb z nakladania s RAO a VJP, resp. realizáciou medzinárodných projektov.

K 31. 12. 2023 dosiahli celkové náklady na činnosti ZČJE výšku 102,129 mil. EUR, z toho 75,695 mil. EUR predstavovali prevádzkové náklady a 26,434 mil. EUR boli investičné náklady. Fakturácia na NJF bola vo výške 100,595 mil. EUR, z čoho 74,161 mil. EUR predstavovali prevádzkové faktúry a 26,434 mil. EUR investičné faktúry. Náklady prevyšujúce fakturáciu na NJF predstavujú sumu 1,534 mil. EUR prevádzkových nákladov. Faktúry týkajúce sa roku 2023, doručené na JAVYS, a. s., po 1. 1. 2024, resp. dohadné položky k fakturácii za rok 2023, ktoré boli zaúčtované do účtovného roka

2023, budú hradené z prostriedkov NJF na rok 2024. Celková výška týchto faktúr a dohadných položiek bola 1,580 mil. EUR.

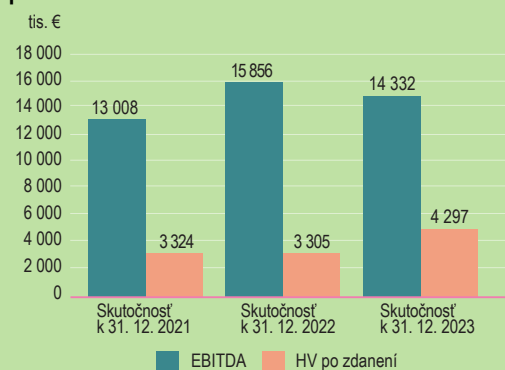
Finančné prostriedky BIDSF projektov boli čerpané v celkovej výške 20,802 mil. EUR, z toho pri zohľadnení časového rozlíšenia tržieb za vlastné výkony nakladania s RAO predstavujú prevádzkové výnosy BIDSF projektov sumu 20,698 mil. EUR a prefinancované investičné náklady BIDSF projektov sumu 0,104 mil. EUR. V rámci projektu D0 bolo vykázaných 7,789 mil. EUR prevádzkových nákladov a 0,104 mil. EUR investičných nákladov. Finančné prostriedky SIEA projektov boli čerpané v celkovej výške 5,077 mil. EUR.

Investičné náklady boli v r. 2023 vynaložené vo výške 31,826 mil. EUR, v r. 2022 boli vo výške 33,525 mil. EUR. V r. 2023 boli investičné náklady zdrojoovo kryté finančnými prostriedkami NJF vo výške 26,434 mil. EUR, vlastnými zdrojmi vo výške 5,288 mil. EUR a finančnými prostriedkami BIDSF vo výške 0,104 mil. EUR.

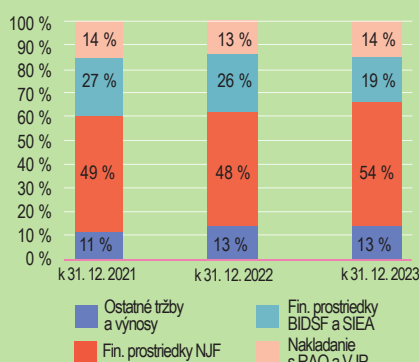
Priemerný prepočítaný **stav zamestnancov** k 31. 12. 2023 bol 763 zamestnancov a skutočný stav k 31. 12. 2023 bol 733 zamestnancov. Nižší stav zamestnancov na konci roku bol spôsobený najmä zmenou legislatívy, ktorá umožnila odchod do dôchodku po 40 odpracovaných rokoch.

Ing. Miriam Špacírová,
manažérka odboru finančných služieb

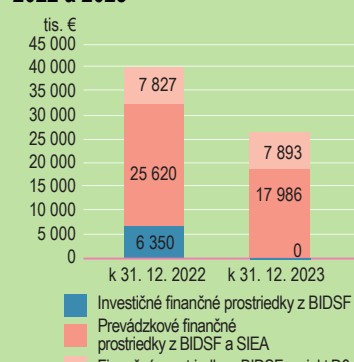
Porovnanie EBITDA a hospodárskeho výsledku po zdanení v rokoch 2021 – 2023

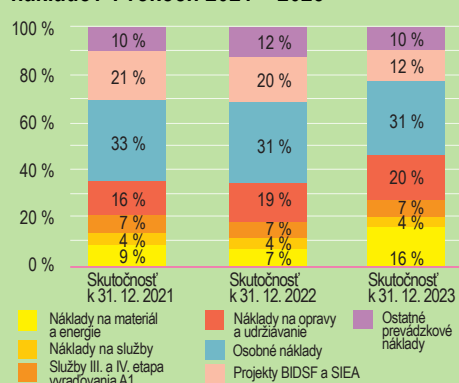
Porovnanie štruktúry tržieb v rokoch 2021 – 2023

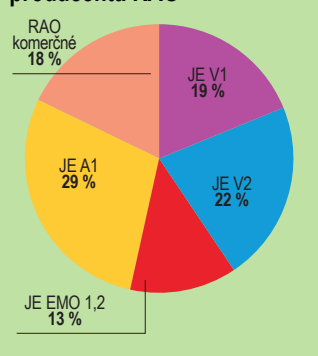
Čerpanie BIDSF a SIEA projektov k 31. 12. v rokoch 2022 a 2023

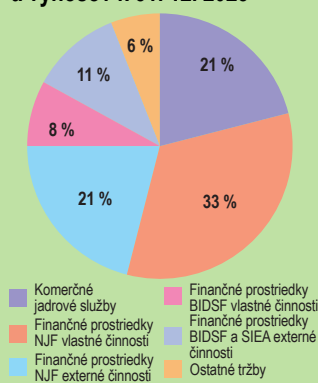
Porovnanie štruktúry prevádzkových nákladov v rokoch 2021 – 2023

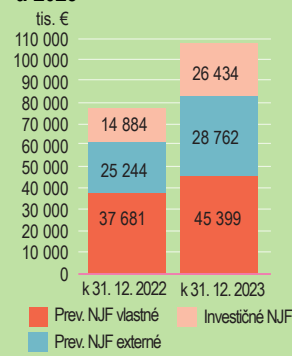
Štruktúra tržieb za nakladanie s RAO a VJP podľa producenta RAO

Štruktúra prevádzkových tržieb a výnosov k 31. 12. 2023

Finančné prostriedky z NJF k 31. 12. v rokoch 2022 a 2023

Vyrad'ovanie Jadrovej elektrárne A1 napreduje

Jednou z hlavných činností Jadrovej a vyrad'ovacej spoločnosti, a. s., je vyrad'ovanie jadrovej elektrárne A1 (JE A1). Najstaršia jadrová elektráreň A1 v bývalom Československu bola prevádzkovaná v rokoch 1972 – 1977. Po dvoch závažných prevádzkových udalostiach bola v roku 1977 odstavená z prevádzky. Keďže finančné požiadavky na obnovenie jej prevádzky boli vysoké a v tom období boli vo výstavbe jadrové bloky elektrárne V1, nebola prevádzka na JE A1 obnovená. Práce na vyrad'ovaní do roku 1994 boli zamerané predovšetkým na odstraňovanie následkov prevádzkových udalostí, ďalších päť rokov prebiehala fáza prípravy na vyrad'ovanie. Realizované činnosti boli zamerané na demontáž niektorých technologických zariadení, ale predovšetkým na vytvorenie priestorov na inštaláciu technologických liniek na nakladanie s rádioaktívnymi materiálmi z prevádzky jadrovej elektrárne, dekontamináciu vybraných priestorov a vyvezenie vyhoretého jadrového paliva používaného v reaktore JE A1. Získaním povolenia dozorných orgánov v roku 1999 na vyrad'ovanie sa začal kontinuálny proces vyrad'ovania JE A1, ktorý je rozdelený na päť časovo nadväzujúcich etáp s predpokladaným ukončením v roku 2033 a s následným uvoľňovaním areálu JE A1 spod administratívnej kontroly v súlade s aktualizáciou Vnútroštátnej politiky a vnútroštátneho programu nakladania s vyhoretým jadrovým palivom (VJP) a rádioaktívnymi odpadmi (RAO) v SR.

Ing. Milan Bárdy v Informačnom centre JE A1

O aktivitách v rámci vyrad'ovania JE A1, ktoré vykonáva Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s., sme hovorili s Ing. Milanom Bárdym, manažérom odboru vyrad'ovania JZ A1.

V roku 1999 sa začala prvá etapa vyrad'ovania. V ktorej etape vyrad'ovania sa nachádzame dnes? Aké činnosti sa dokončili, aké sa vykonávajú a ktoré nás ešte čakajú?

V súčasnosti prebieha spojená III. a IV. etapa vyrad'ovania JE A1, na ktorú získala spoločnosť JAVYS od 1. októbra 2016 povolenie Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR) rozhodnutím č. 369/2016.

V tejto etape sa vo vonkajších objektoch JE A1 realizuje vyrad'ovanie stavebnej časti a nádrží v objekte zložiska kvapalných rádioaktívnych odpadov (44/10) a realizuje sa likvidácia aktívneho potrubného kanálu (APK3). V objekte zložiska pevných rádioaktívnych odpadov (44/20) sa postupne vykonáva dekontaminácia stavebných povrchov podzemných skladovacích šácht s následným zásypom, zhutnením a vytvorením betónového prekrytia, čím vznikne do budúcnosti plocha pre účely napr. skladovania pevných RAO v rámci jadrového zariadenia Technológie na spracovanie a úpravu rádioaktívnych odpadov (TSÚ RAO), kam bude objekt po ukončení vyrad'ovania preradený. Ďalej v rámci pracovísk nakladania s kontaminovanými betónmi a triedenia kontaminovaných zemín kontinuálne prebiehajú činnosti triedenia a monitorovania betónov a zemín z vyrad'ovania objektov JE A1.

V hlavnom výrobnom bloku v súčasnosti prebiehajú práce na vyrad'ovaní parogenerátora PG 3, pričom parogenerátor PG 4 je už vyradený. V rámci III. a IV. etapy bolo plánované vyrad'ovanie dvoch menej kontaminovaných z celkovo šiestich parogenerátorov JE A1. Vyradili sa štyri zo šiestich slučiek primárneho okruhu, kde okrem demontáže a fragmentácie potrubí prebiehajú činnosti na vyrad'ovaní turbokompresorov a sekčných armatúr. Kontinuálne pokračujú činnosti fragmentácie puzdier dlhodobého skladu na Pracovisku spracovania puzdier dlhodobého skladu (PS PDS) v reaktorovej sále JE A1. Vykonávajú sa činnosti vyrad'ovania priestorov

v miestnostiach pod reaktorovou sálou a činnosti dokončovania vyrad'ovania dlhodobého skladu.

V súčasnosti pripravujeme nábeh prevádzky vitrifikáčnej linky VICHK s novou tavnou nádobou, po vyhodnotení prevádzky poslednej použitej tavnej nádoby vrátane nezávislých analýz, z ktorých vyplýva potreba úpravy teplotných režimov procesu vitrifikácie s riadeným chladením zariadenia. V novej tavnej nádobe sa bude spracovávať zvyšná časť kvapalnej fázy chrompiku III, ktorú plánujeme spracovať do konca prebiehajúcej III. a IV. etapy vyrad'ovania JE A1.

Pre umožnenie činností ukladania s veľmi nízko aktívnymi odpadmi (VNAO) je pripravované premiestnenie haly prekrytia z tretieho na štvrtý úložný pruh úložiska tak, aby bolo možné čím skôr pokračovať v ukladaní veľmi nízko kontaminovaných RAO nielen z vyrad'ovania JE A1, ale aj z činností vyrad'ovania elektrárne JE V1.

V rámci prípravy na V. etapu vyrad'ovania JE A1 prebieha tiež v jadrovom zariadení RÚ RAO v Mochovciach budovanie štvrtého dvojradu úložných boxov, ktorý by mal byť uvedený do prevádzky taktiež do konca roka 2024. V súčasnosti už prebieha montáž konštrukcie haly nad úložnými boxmi.

Veľmi dôležitou činnosťou je príprava V. etapy vyrad'ovania JE A1, kde okrem spracovania príslušnej dokumentácie pre povolenie etapy prebieha proces posudzovania vplyvu na ŽP, kde bola odovzdaná Správa o posúdení vplyvu vyrad'ovania JE A1 v V. etape a následnom uvoľňovaní areálu JE A1 spod administratívnej kontroly na MŽP SR, ktoré ďalej v spolupráci s našou spoločnosťou zabezpečí proces jej verejného prerokovania. Všetky činnosti prípravy prebiehajú tak, aby bolo možné zaslať žiadosť o povolenie realizácie V. etapy vyrad'ovania JE A1 pred koncom roka 2024 tak, aby činnosti vyrad'ovania JE A1 pokračovali kontinuálne.

V rámci vyrad'ovania JE A1 boli realizované unikátne operácie, resp. boli vyvinuté špeciálne zariadenia. Čo bolo najnáročnejšie v rámci vyrad'ovacieho procesu, ktorý prebieha už 25 rokov?

Najnáročnejší proces, ktorý prebieha kontinuálne počas všetkých doterajších etáp vyrad'ovania JE A1, je proces spracovania chrompiku – bývalého chladiča palivových článkov. Prebiehalo spracovanie menej aktívneho chrompiku I až po v súčasnosti spracovávaný chrompik III s mernou aktivitou až 10^{11} Bq/l. Spracovanie prebieha, ako som už spomínal na vitrifikáčnej linke VICHK, ktorá bola vyvinutá ako experimentálne zariadenie a počas jej aktívnej prevádzky prešla viacerými rekonštrukciami. Ďalej bolo radiačne náročným procesom vyberanie a spracovanie kalov a sedimentov z dna dlhodobého skladu (DS), v ktorom boli skladované puzdrá dlhodobého skladu s palivovými článkami JE A1. Spracovanie kalov prebiehalo po ich premiestnení do dvojbariérovej nádrže NPN 2 na solidifikačnom zariadení SUZA II umiestnenom v reaktorovej sále JE A1. V súčasnosti sa na zariadení SUZA II spracováva do cementovej matrice chladiace médium vyhoretého jadrového paliva dowerm a kalové fázy vznikajúce v procese vyrad'ovania hlavného výrobného bloku (HVB) JE A1.

Vyžaduje náročnosť vyrad'ovania JE A1 aj nasadenie špeciálnych robotov a manipulátorov?

V III. a IV. etape vyrad'ovania JE A1 je tiež nevyhnutné použiť na niektoré radiačne náročné činnosti špeciálne manipulátory. Je to nevyhnutné predovšetkým v procese likvidácie puzdier dlhodobého skladu s vyšším dávkovým príkonom tak, aby sa minimalizovalo ožiarenie pracovníkov zabezpečujúcich manipulácie s nimi.

Vo vyššej miere očakávame nasadenie diaľkovo ovládaných robotov a manipulátorov pri realizácii V. etapy vyrad'ovania JE A1. V tejto etape sa totiž budú vyrad'ovať po haváriách najviac kontaminované parogenerátory PG 1 a PG 6 zo štyroch zostávajúcich parogenerátorov (PG 1, 2, 5 a 6) v stiesnených priestorových podmienkach a samotná reaktorová nádoba s príslušenstvom.

Rozsah vyrad'ovacích prác je náročný, vyžaduje si odborne zdatný personál. Kto sa podieľa na vyrad'ovaní JE A1? Koľko ľudí v súčasnosti pracuje na vyrad'ovaní JE A1?

Odbor vyrad'ovania jadrového zariadenia A1 tvoria dva tímy pracovníkov. Jeden tím jedenástich pracovníkov priamo riadi a koordinuje prebiehajúce činnosti vyrad'ovania JE A1, ktoré sú realizované v rámci troch hlavných skupín úloh Projektu vyrad'ovania JE A1, ktorý prebieha v súlade so schváleným Plánom III. a IV. etapy vyrad'ovania JE A1. Druhý tím štyridsiatich dvoch denných a zmenových pracovníkov predovšetkým priamo realizuje vyrad'ovanie JE A1 vlastnými výkonmi, medzi ktoré patrí obsluha vitrifikáčnej linky VICHK, obsluha Pracoviska strihania puzdier dlhodobého skladu (PS PDS), obsluha Čistiacej stanice odpadných rádioaktívnych

vôd v obj. 41 a zabezpečenie prevádzky všetkých pomocných systémov JE A1 (vzduchotechnické systémy, rozvody prevádzkových médií...) nevyhnutných pre bezpečné vyradovanie JE A1.

Vyradovanie JE A1 vyžaduje náročnejšie procesy ako vyradovanie JE V1. Môžete nám jednoducho opísať základný rozdiel medzi vyradovaním týchto elektrární?

Prevádzka jadrovej elektrárne A1 bola ukončená po dvoch haváriách, ktoré sa stali v rokoch 1976 a 1977. Prevádzka jadrovej elektrárne V1 (JE V1) bola ukončená po jej riadnej prevádzke bez akýchkoľvek nehôd a havárií. Primárny okruh, ale aj časti sekundárneho okruhu JE A1 boli po haváriách významne kontaminované alfa nuklidmi, čo výrazne komplikovalo už ukončené a komplikuje prebiehajúce a predovšetkým pripravované činnosti vyradovania v V. etape. Toxicita dominantných alfa nuklidov je značne vyššia ako ostatných dominantných gama či beta nuklidov nachádzajúcich sa v kontaminovanej technológii JE A1. Z tohto pohľadu je zabezpečenie činností bezpečného vyradovania jadrovej elektrárne A1 výrazne komplikovanejšie. Pre zabezpečenie bezpečného vyradovania s minimálnym vplyvom na všetkých pracovníkov, ktorí realizujú tieto činnosti, a taktiež s minimálnym vplyvom na ŽP sa proces vyradovania predlžuje a náklady na vyradovanie sú výrazne vyššie ako pri vyradovaní štandardne prevádzkovej jadrovej elektrárne JE V1.

Aké sú postupy pri zhromažďovaní, spracovávaní a úprave rádioaktívnych odpadov vzniknutých počas vyradovania JE A1?

Každé pracovisko, na ktorom prebiehajú činnosti vyradovania JE A1, má zriadené miesto pre zhromažďovanie rádioaktívnych materiálov z tohto vyradovania, ktoré sú následne triedené a charakterizované a nakladá sa s nimi podľa jednotlivých druhov rádioaktívnych odpadov v technológiách jadrového zariadenia TSÚ RAO. Systém zhromažďovania rádioaktívnych materiálov a následného nakladania s nimi je definovaný spolu so zodpovednosťami v dokumentácii ISM, ktorá je podkladom pre tvorbu jednotlivých programov prác vyradovania JE A1, ako aj ostatnej dotknutej prevádzkovej dokumentácie našej spoločnosti.

Do akej úrovne sa budú vyradovať stavebné objekty JE A1?

Niektoré vonkajšie objekty JE A1 v súlade s plánom vyradovania JE A1 budú presunuté do jadrového zariadenia TSÚ RAO, ostatné boli a budú v rámci III. a IV. etapy vyradovania JE A1 vyradené po odstránení kontaminácie na úroveň z -1 m, resp. na úroveň stanovenej pre daný objekt v zmysle plánu etapy.

V rámci platnej Vnútroštátnej politiky a vnútroštátneho programu nakladania s VJP a RAO v SR je plánovaný presun bývalého hlavného výrobného bloku JE A1 po roku 2033 do jadrového zariadenia TSÚ RAO, kde sa mal využívať napr. na skladovanie RAO, prípadne na prevádzku fragmentačných a dekontaminačných zariadení. Aktualizácia Vnútroštátnej politiky a vnútroštátneho programu nakladania s VJP a RAO v SR,

ktorá je v súčasnosti v procese posudzovania vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie (SEA), na ktorej tvorbe sme sa aktívne podieľali, uvažuje s činnosťami vyradovania hlavného výrobného bloku JE A1 a s uvoľnením areálu JE A1 pre jeho ďalšie priemyselné využitie na úroveň tzv. hnedej lúky v etape po ukončení V. etapy vyradovania JE A1.

Ako bude naložené so zariadeniami TSÚ RAO určenými na spracovanie kovových kontaminovaných predmetov nachádzajúcich sa v bývalej strojovni JE A1 pred jej vyradovaním?

Funkčné zariadenia na fragmentáciu, dekontamináciu a spracovanie kovových kontaminovaných materiálov a použitých VZT filtrov budú presunuté do nových priestorov, ktorých budovanie je plánované v rámci V. etapy vyradovania JE A1.

Vyžiada si vyradovanie JE A1 aj dostavbu 3. a 4. modulu Integrálneho skladu?

V V. etape je tiež uvažované s dobudovaním 3. a 4. modulu tak, ako bolo pôvodne plánované pre krátkodobé skladovanie uložitelných a dlhodobé skladovanie neuložitelných RAO z vyradovania JE A1.

Čo vás čaká, aké milníky v najbližšom období?

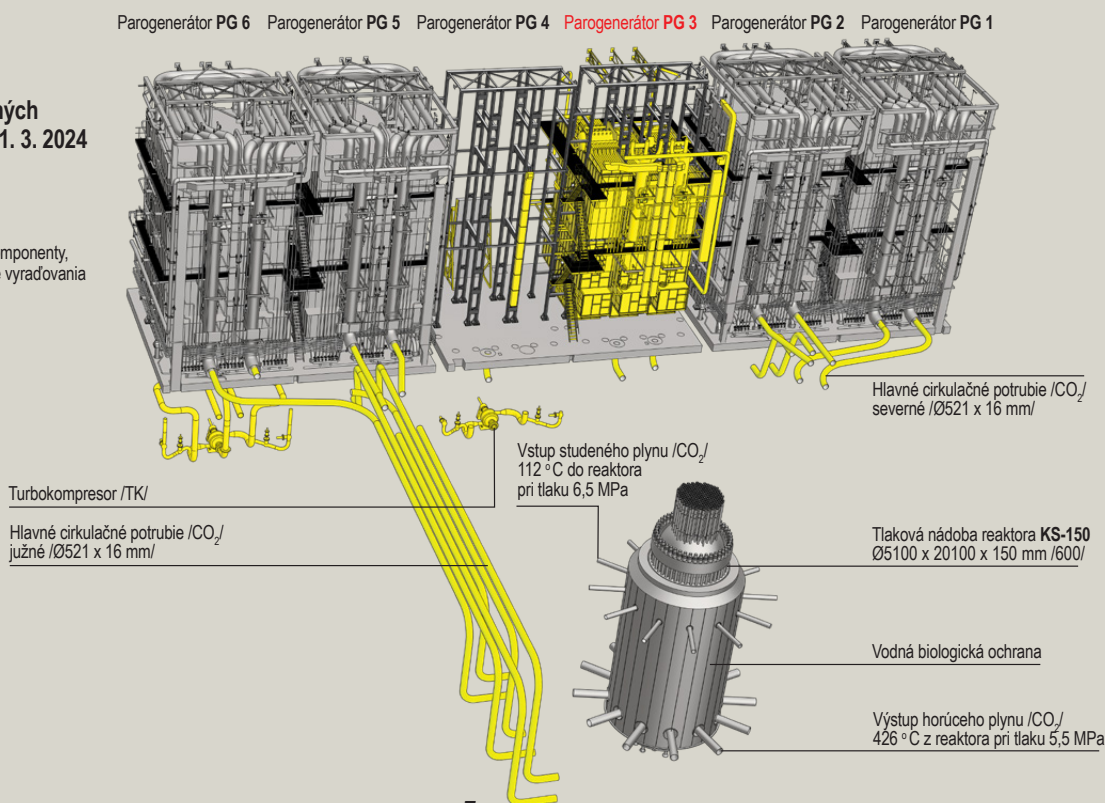
Najdôležitejšie je v súčasnosti zrealizovať proces verejného prerokovania Správy o hodnotení vplyvov podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP pre V. etapu vyradovania JE A1 a následné uvoľňovanie areálu JE A1 spod administratívnej kontroly a tiež proces prerokovania dokumentácie V. etapy vyradovania JE A1 spracovanej v súlade článku 37 EURATOM na pôde Európskej komisie. V súčasnosti je skompletizovaná dokumentácia k žiadosti pre realizáciu V. etapy vyradovania JE A1, plán V. etapy vyradovania, plán nakladania s rádioaktívnymi materiálmi v rámci V. etapy vyradovania A1 a ďalšia dokumentácia potrebná pre získanie povolení dozorných orgánov pre realizáciu V. etapy vyradovania JE A1. Nemenej dôležitý je proces periodického hodnotenia jadrovej bezpečnosti po ukončení spojenej III. a IV. etapy vyradovania JE A1, ktorého dokumentácia je už taktiež spracovaná a odoslaná na posúdenie ÚJD SR. Všetky tieto činnosti sú v súčasnosti zabezpečované tak, aby sme mali k dispozícii povolenie pre realizáciu V. etapy vyradovania JE A1 od začiatku roka 2025. Pre vydanie rozhodnutia na realizáciu V. etapy bude mať veľký vplyv proces schválenia už spomínanej aktualizácie Vnútroštátnej politiky a vnútroštátneho programu nakladania s VJP a s RAO v SR. V súčasnosti je tento dokument posudzovaný v rámci medzinárodného procesu posudzovania vplyvu na ŽP a následne po ukončení tohto procesu bude predkladaný na schválenie vláde SR. Tento proces nevieme vlastnými silami ovplyvniť, ale dúfame, že všetko dopadne tak, ako sme to naplánovali, a od roku 2025 budú činnosti vyradovania JE A1 pokračovať v rámci V. etapy vyradovania JE A1.

Ďakujem za rozhovor.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Stav demontáže parogenerátorov, sekčných armatúr a hlavných cirkulačných potrubí na JE A1 k 31. 3. 2024

Poznámka:
- žltou farbou sú označené komponenty, ktoré sa demontujú v 4. etape vyradovania

Zdroj: VUJE, a. s.

Vyrad'ovanie JE V1 monitorovala Európska komisia

Zástupcovia Európskej komisie (EK) dvakrát ročne, priamo na mieste v lokalite v Jaslovských Bohuniaciach, kontrolujú priebeh vyrad'ovania JE V1 a efektívne využívanie prostriedkov Európskej únie vyčlenených pre tento účel. V dňoch 12. – 14. marca 2024 sa uskutočnila ďalšia monitorovacia misia EK, ktorej sa zúčastnili Máté Kukovecz a Michel Sonck.

V rámci prezentácie a prehliadky pracovísk mali možnosť oboznámenia sa s aktuálnym stavom vyrad'ovania, výzvami a aktivitami plánovanými do budúcnosti. Okrem zástupcov EK sa na monitorovacej misii zúčastnili aj predstavitelia Ministerstva hospodárstva SR, Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR) a Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA).

Všetci účastníci misie vyjadrili za dosiahnuté výsledky v procese vyrad'ovania uznanie, najmä v oblasti vysokej miery pokroku doteraz technicky najkomplexnejšieho projektu D4.2 „Demontáž veľkorozmerných komponentov primárneho okruhu“.

Súčasťou programu monitorovacej misie bola aj návšteva kontrolovaného pásma JE V1 a Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) v Mochovciach. Účastníci misie si tak mali možnosť pozrieť práve vykonávané práce a zoznámiť sa s praktickou stránkou projektov.

Pravidelné monitorovacie misie EK sú dôležitým nástrojom na kontrolu

Členovia monitorovacej misie na Republikovom úložisku rádioaktívnych odpadov v Mochovciach

efektívnosti vyrad'ovania JE V1 a dodržiavania plánovaného harmonogramu. Vďaka nim je možné včasné identifikovanie a riešenie prípadných problémov a zabezpečenie, aby sa prostriedky EÚ využívali transparentne a efektívne.

V súčasnosti sú zo zdrojov EÚ spolufinancované projekty vyrad'ovania JE V1:

- D0 Implementácia programu vyrad'ovania s využitím ľudských zdrojov dostupných v Jadrovej elektrárni Bohunice V1
- A1.11 11. fáza Konzultanta PMU
- B6.6A Podporné prieskumy vyrad'ovania
- D4.2 Demontáž veľkorozmerných komponentov primárneho okruhu
- D4.4C.01 Demontáž systémov v kontrolovanom pásme JE V1 – 2. časť
- Projekty na spracovanie rádioaktívnych odpadov

Viac o vyrad'ovaní JE V1 nájdete na www.javys.sk.

Mgr. Lenka Richterová,
špecialistka koordinácie plánovania vyrad'ovania V1

Foto: Rastislav Prítrský

Členovia monitorovacej misie na reaktorovej sále JE V1

Havarijné nácviky a cvičenia v roku 2024

V zmysle vyhlášky Úradu jadrového dozoru SR č. 55/2006 Z. z. o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie dňa 21. novembra 2023 vedenie JAVYS, a. s., schválilo termíny havarijných nácvikov, resp. cvičení v JAVYS, a. s., v Jaslovských Bohuniciach a v Mochovciach. Ich hlavným cieľom je precvičovanie činností personálu pri vzniku mimoriadnych udalostí na jadrových zariadeniach podľa vnútorných havarijných plánov a pri preprave rádioaktívnych materiálov podľa havarijných dopravných poriadkov. Pre každý nácvik, resp. cvičenie je pred jeho realizáciou

vypracovaný scenár podrobne popisujúci organizáciu a priebeh nácviku, resp. cvičenia. Všetky zložky organizácie havarijnej odozvy JAVYS, zamestnanci JAVYS, a. s., a osoby prevzaté do starostlivosti sa zúčastnia na celoareálovom havarijnom cvičení na jadrovom zariadení v lokalite Mochovce „TUJA 2024“, na celoareálovom havarijnom cvičení na jadrovom zariadení v lokalite Jaslovské Bohunice „JELŠA 2024“. Zložky organizácie havarijnej odozvy JAVYS, personál zabezpečujúci prepravu rádioaktívnych materiálov sa zúčastnia na havarijnom cvičení pri cestnej preprave RM „PAVO 2024“ a pri železničnej preprave rádioaktívnych materiálov „FÉNIX 2024“ v súčinnosti s dozornými orgánmi, štátnou správou a partnerskými organizáciami.

Ing. Jaroslav Mikuš, inžinier riadenia havarijného plánovania a CO

Foto: Mgr. Jana Čápková

Termíny havarijných nácvikov a cvičení v JAVYS, a. s., v roku 2024

Jadrové zariadenia	Termín 1. polrok	Termín 2. polrok	Preprava rádioaktívnych materiálov	Termín
	21. 2. 2024	4. 9. 2024		25. 4. 2024
v lokalite	28. 2. 2024	11. 9. 2024		2. 5. 2024
Jaslovské Bohunice	6. 3. 2024	18. 9. 2024 (JELŠA 2024)	Cestná preprava rádioaktívnych materiálov	9. 5. 2024
	13. 3. 2024	25. 9. 2024		16. 5. 2024
	20. 3. 2024	2. 10. 2024		22. 5. 2024 (PAVO 2024)
	27. 3. 2024	9. 10. 2024		29. 5. 2024
	22. 2. 2024	5. 9. 2024		25. 4. 2024
v lokalite	29. 2. 2024	12. 9. 2024		2. 5. 2024
Mochovce	7. 3. 2024	19. 9. 2024	Železničná preprava rádioaktívnych materiálov	16. 5. 2024 (FÉNIX 2024)
	14. 3. 2024 (TUJA 2024)	26. 9. 2024		23. 5. 2024
	21. 3. 2024	3. 10. 2024		29. 5. 2024
	27. 3. 2024	9. 10. 2024		

Podpísaný dodatok ku kolektívnej zmluve

Členovia Predstavenstva Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a. s., a zástupcovia odborových organizácií – Základnej organizácie Združenia odborárov jadrovej energetiky Slovenska (ZO ZOJES) a Alternatívnych odborov JAVYS (AO JAVYS) podpísali na spoločnom stretnutí 18. januára 2024 dodatok č. 9 ku kolektívnej podnikovej zmluve.

Spoločnosť JAVYS, a. s., rešpektuje právo zamestnancov združovať sa v odboroch a váži si vzájomnú stabilnú a korektnú spoluprácu. V súčasnosti má so sociálnym partnerom uzatvorenú Podnikovú kolektívnu zmluvu na roky 2019 – 2024 a v zmysle jej príslušných ustanovení si plní záväzky voči zamestnancom a odborovým organizáciám pôsobiacim u zamestnávateľa. Prípadné požiadavky zamestnancov alebo sporné otázky rieši spoločnosť formou sociálneho dialógu, s cieľom dosiahnutia optimálneho riešenia pre oboch partnerov.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Na snímke zľava Ing. Rastislav Blanárik, zástupca ZO ZOJES, Róbert Rehánek, predseda ZO ZOJES, JUDr. Vladimír Švigár, predseda predstavenstva JAVYS, a. s., Ing. Jozef Gálik, predseda AO JAVYS, Ing. Tomáš Klein, podpredseda predstavenstva JAVYS, a. s., Michal Fujala, podpredseda AO JAVYS, a RNDr. Peter Gerhart, PhD., člen predstavenstva JAVYS, a. s.

Foto: Mgr. Jana Nádaská

Spoločnosť JAVYS v roku 2023

Pod dohľadom dozorných orgánov a medzinárodných inštitúcií

Dodržiavanie predpisov a jadrovej bezpečnosti v spoločnosti JAVYS, a. s., pravidelne kontrolujú dozorné orgány, ale aj medzinárodné inštitúcie. V roku 2023 bolo na pracoviskách JAVYS vykonaných **50 inšpekcií**, z toho 37 vykonal Úrad jadrového dozoru SR (ÚJD), 13 inšpekcií inšpektori medzinárodných organizácií MAAE a Euratom.

Kontroly ÚJD SR boli v minulom roku zamerané na dodržiavanie podmienok jadrovej bezpečnosti a požiadaviek dozoru pri vyradovaní jadrových elektrární A1 a V1 v Jaslovských Bohuniciach, pri dovoze rádioaktívnych odpadov v súvislosti s medzinárodnou prepravou, pri ukladaní rádioaktívnych odpadov na Republikovom úložisku rádioaktívnych odpadov v Mochovciach a pri preprave rádioaktívnych odpadov a jadrových materiálov. Inšpektori preverili aj činnosti súvisiace s nakladaním s rádioaktívnymi odpadmi v jadrových zariadeniach Medziskladu vyhorelého jadrového paliva (MSVP) a Finálneho spracovania kvapalných rádioaktívnych odpadov (FS KRAO). Kontroly nezistili žiadne nedostatky.

Ďalšou z dôležitých inšpekcií bola kontrola skladovania vyhorelého jadrového paliva v MSVP. Ani v tomto prípade neboli zistené žiadne nedostatky. Pozornosť venovali inšpektori ÚJD aj kultúre jadrovej fyzickej bezpečnosti a kybernetickej bezpečnosti a posvietili si aj na oblasť havarijnej pripravenosti so zameraním na kontrolu zariadení a prostriedkov určených pre

havarijnú pripravenosť so zameraním na kontrolu súčinnosti Organizácie havarijnej odozvy pri celoareálovom havarijnom cvičení.

Inšpektori medzinárodných organizácií preverovali najmä evidenciu a kontrolu jadrových materiálov v MSVP, ale preverili aj verifikáciu projektových údajov a postupu vyradovania jadrových zariadení V1 a A1 z pohľadu uplatňovania požiadaviek na implementáciu záruk. Bola vykonaná inštalácia nového systému dozorných zariadení v súvislosti s realizáciou budovania suchého skladu vyhorelého jadrového paliva. Inšpektori MAAE a Euratom následne preverili správnosť funkcie tohto systému. Aj tieto inšpekcie boli bez zistenia nedostatkov.

Výsledky inšpekcií potvrdzujú, že všetky jadrové zariadenia, ktoré spoločnosť JAVYS prevádzkuje v lokalitách Jaslovské Bohunice a Mochovce, spĺňajú požiadavky legislatívy Slovenskej republiky, medzinárodnej legislatívy a dozorných orgánov pre jadrovú bezpečnosť a ich dôsledné dodržiavanie.

Zhodnotila takmer 1 700 ton kovových odpadov

Pokračovaním vyradovacieho procesu jadrových elektrární A1 a V1 dochádza k produkcii kovových odpadov z kontrolovaného pásma aj mimo neho a pri splnení podmienok na uvoľnenie spod administratívnej kontroly sa kovy vracajú do recyklačného procesu. V roku 2023 spoločnosť JAVYS odovzdala na zhodnotenie takmer 1 700 ton kovových odpadov.

Z celkového objemu kovových odpadov tvoril najväčší objem železný šrot, a to až 1 171,7 tony. Druhým odpadom s najväčším objemom, ktorý bol odovzdaný do recyklačného procesu, bola nehrdzavejúca oceľ v objeme 281 ton.

Zhodnocovanie čo najväčšieho množstva odpadov, minimalizácia ich tvorby a ochrana životného prostredia patria medzi hlavné ciele spoločnosti JAVYS. Finančné prostriedky, ktoré spoločnosť získava odovzdaním odpadov na ich

zhodnotenie recykláciou, sa opätovne investujú do procesu vyradovania jadrových zariadení, čím dochádza k úspore finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a v prípade vyradovania JE V1 aj prostriedkov Európskej únie.

Prehľad kovových odpadov odovzdaných na recykláciu a ich objemov

Druh materiálu	Hmotnosť (t)
hliník	4,62
nehrdzavejúca oceľ	281,40
výstuž betónových konštrukcií	121,38
železný šrot	1 171,72
káble	102,14
Spolu	1 681,26

Zdroj: JAVYS, a. s.

Uskutočnila päť prepráv VJP a zabezpečovala jedenásť prepráv ČJP

V roku 2023 spoločnosť JAVYS, a. s., uskutočnila štyri prepravy vyhorelého jadrového paliva (VJP) z III. a IV. bloku jadrovej elektrárne EBO (Jadrová elektráreň V2 Jaslovské Bohunice) a jednu prepravu VJP z II. bloku jadrovej elektrárne EMO (Jadrová elektráreň Mochovce) do jadrového zariadenia Medzisklad vyhorelého jadrového paliva v spoločnosti JAVYS v Jaslovských Bohuniciach. Okrem toho zabezpečovala spoločnosť JAVYS činnosti technickej a havarijnej skupiny pri realizácii jedenástich prepráv čerstvého jadrového paliva (ČJP) od producenta ČJP pre prevádzkované bloky jadrových elektrární SE, a. s., pričom tri boli realizované formou železničných prepráv a osem formou letecko-cestných prepráv.

Transporty čerstvého a vyhorelého jadrového paliva a ďalšie nakladanie s vyhoreným jadrovým palivom patria medzi činnosti, ktoré spoločnosť JAVYS vykonáva na základe povolení dozorných orgánov, disponuje odborným personálom a prostriedkami potrebnými na výkon týchto činností, ktorú realizuje s maximálnym ohľadom na životné prostredie a pri zachovaní vysokého štandardu jadrovej bezpečnosti.

Mgr. Miriam Žiaková, hovorkyňa

Foto: archív JAVYS, a. s.

Zabezpečila deväť zásahov RMNP

Spoločnosť JAVYS bola prizvaná k záchytným rádioaktívnym materiálom neznámeho pôvodu (RMNP) v roku 2023 deväťkrát, najťažším kusom bola desaťkilová detská trojkolka. Nachádzala sa v zberných surovinách v Hornom Hričove a išlo o staršie, podomácky vyrobené dopravné zariadenie vykazujúce prítomnosť rádia. Záchyty RMNP sa realizujú v súčinnosti so zložkami Ministerstva zdravotníctva, Ministerstva dopravy a výstavby a Ministerstva vnútra SR. Spoločnosť JAVYS zabezpečuje ich dohľadanie, identifikáciu a zdokumentovanie na mieste nahláseného výskytu. Zvyčajne sa nachádzajú v zberných surovinách alebo u spracovateľov

železného šrotu. Po ich identifikácii a zdokumentovaní sa RMNP prepravujú na ďalšie nakladanie do Jadrovej a vyradovacej spoločnosti. Materiály, ktoré spĺňajú limity pre uloženie v Republikovom úložisku rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO), sa priebežne spracovávajú a upravujú do bezpečnej formy do vláknobetónových kontajnerov a následne sú prepravené do RÚ RAO na uloženie, čím je zabezpečené ich definitívne odizolovanie od životného prostredia. V prípade záchytov v roku 2023 išlo predovšetkým o rôzne súčiastky poľnohospodárskej a vojenskej techniky, ciferníky starších meračích prístrojov a požiarne hlásiče.

RMNP dovezené do spoločnosti JAVYS, a. s.

MIESTO NÁLEZU	RA NUKLID	MNOŽSTVO/HMOTNOSŤ	DÁTUM PREPRÁVY
ŽP EKO QELET Hliník nad Hronom	¹³⁷ Cs	2 ks / 3 kg	17. 5. 2023
ŽP EKO QELET Nové Zámky	⁶⁰ Co	6 ks / 15 kg	19. 6. 2023
KAMETAL s.r.o., Žilina	rozpadová rada ²³⁸ U	1 ks / 0,14 kg	7. 7. 2023
ŽP EKO QELET Nové Zámky	⁶⁰ Co	2 ks / 3 kg	15. 8. 2023
PD Nedožery - Brezany	²³² Th ²³⁸ U	33 ks / 2,5 kg	19. 9. 2023
PD Nedožery - Brezany	²³² Th ²³⁸ U	36 ks / 2 kg	22. 9. 2023
HUMA – LAB APEKO s.r.o., Košice (prepravené do JAVYS v dvoch samostatných prepravách)	²⁴¹ Am ²³⁹ Pu ¹⁵² Eu ⁶⁰ Co ¹³⁷ Cs	39 ks / 2,7 kg	17. 10. 2023
Zberné suroviny Žilina, prevádzka Horný Hričov	²²⁶ Ra	1 ks / 10 kg	18. 10. 2023
Zberné suroviny Žilina, prevádzka Horný Hričov	²³⁸ U	5 ks / 0,06745 kg	10. 11. 2023

Zdroj: JAVYS, a. s.

Prehľad počtu RMNP v období 2012 – 2023

Rok	Počet záchytov
2023	9
2022	10
2021	8
2020	6
2019	8
2018	14
2017	17
2016	9
2015	14
2014	12
2013	32
2012	33

Zdroj: JAVYS, a. s.

Spoločnosť JAVYS, a. s., je oprávnenou organizáciou na nakladanie a manipuláciu s opustenými žiaričmi, rádioaktívnymi odpadmi neznámeho pôvodu, nepoužívanými žiaričmi a rádioaktívnymi materiálmi. Ich dohľadanie, spracovanie, uskladnenie a inými súvisiacimi činnosťami chráni životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Nezaznamenala žiadny požiar, žiaden pracovný úraz

V spoločnosti JAVYS, a. s., nebol v roku 2023 zaznamenaný žiadny požiar, žiaden registrovaný pracovný úraz zamestnanca a nevyskytla sa ani jedna choroba z povolania.

Spoločnosť JAVYS, a. s., v oblasti BOZP a ochrany pred požiarom pokračovala v roku 2023 v pozitívnom trende a obhájila medzinárodné uznávaný certifikát podľa normy ISO 45001:2018, čo potvrdzuje, že proces riadenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v spoločnosti JAVYS, a. s., spĺňa vysoké kritériá a požiadavky uvedenej normy.

Úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom v spoločnosti sa hodnotí kontrolou na pracoviskách, pri ktorej sa posudzuje splnenie zákonných pracovnoprávných požiadaviek a súvisiacich predpisov. Účelom kontrolnej činnosti je zistiť skutkový stav, prijať opatrenia a odstrániť zistené nedostatky.

Jedným z hlavných ukazovateľov, ktorý poskytuje ucelený obraz o stave bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v spoločnosti, je ukazovateľ úrazovosti, t. z. vzájomný vzťah počtu registrovaných pracovných úrazov a priemerného počtu zamestnancov spoločnosti, ktorý mal v sledovanom období hodnotu 0. Prevencia úrazov a chorôb z povolania na rizikových

pracoviskách bola zabezpečená kontrolnou činnosťou a pridelením vhodných osobných ochranných pracovných prostriedkov v zmysle vypracovaných prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku.

BOZP patria medzi najvyššie priority spoločnosti, a preto je eliminovanie pracovnej úrazovosti na čo najnižšiu úroveň jej hlavným cieľom. Ten dosahuje JAVYS, a. s., neustálym zisťovaním nebezpečenstiev a ohrození pri výkone pracovných činností, monitorovaním zistených skutočností a prijímaním bezpečnostných opatrení. Maximálny dôraz sa sústreďuje na dodržiavanie požiadaviek v oblasti ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom na všetkých pracoviskách súvisiacich s nakladaním s rádioaktívnymi odpadmi, vyhotovením jadrovým palivom a pri vyradovaní jadrových elektrární V1 a A1.

Veľkú pozornosť venuje spoločnosť bezpečnosti dodávateľov, ktorým poskytuje školenia a informovanie z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a prístup k dokumentácii BOZP.

Spoločnosť zabezpečuje podmienky protipožiarnej bezpečnosti objektov stanovené v právnych predpisoch preventívnou kontrolnou činnosťou a udržiavaním požiarotechnických prostriedkov v akcieschopnom stave.

Foto: archív JAVYS, a. s.

Mgr. Miriam Žiaková, hovorkyňa

Zástupcovia spoločnosti KEPCO na reaktorovej sále Jadrovej elektrárne V1

Spoločnosti KEPCO a JAVYS definovali priestor pre budúcu spoluprácu

Zástupcovia Centra spolupráce MAAE / KINGS (KEPCO International Nuclear Graduate School) z Južnej Kórey navštívili 1. februára 2024 spoločnosť JAVYS, a. s., aby spoločne prediskutovali témy možnej vzájomnej spolupráce na ďalšie roky existencie oboch Centier spolupráce s MAAE. Odborníci z Kórey si prezreli reaktorovú sálu jadrovej elektrárne V1 v Jaslovských Bohuniciach, technológie dekontaminácie kontaminovaných kovových materiálov a Informačné centrum spoločnosti JAVYS, a. s. Po preskúmaní aktivít, ktoré sú implementované v rámci oboch Centier spolupráce s MAAE, je zrejmé, že sa môžu vzájomne dopĺňať a posúvať ďalej v naplňaní cieľov „Work Programov“, na základe ktorých sú Centrá spolupráce prevádzkované. Definovanie detailnejších oblastí možných prienikov spolupráce bude predmetom ďalších rokovaní a možnosti uzatvorenia Memoranda o vzájomnom porozumení. Jadrová a vyraďovacia spoločnosť, a. s., (JAVYS, a. s.) uzatvorila s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE) dohodu o prevádzkovaní Centra spolupráce MAAE / JAVYS v marci 2021.

Jej cieľom je zefektívnenie zdieľania informácií medzi členskými štátmi MAAE v oblasti projektového manažmentu vyradovania jadrových zariadení a v oblasti využívania progresívnych technológií nakladania s rádioaktívnymi odpadmi. Podobných Centier spolupráce s MAAE je na svete len šesť a každé je zamerané na inú aktivitu vyradovania jadrových zariadení.

Ing. Tibor Kukan, špecialista plánovania a stratégie vyradovania JE V1

Foto: Rastislav Prítrský

Manažér projektov vyradovania V1 RNDr. Tibor Rapant, PhD., vysvetľuje zástupcom spoločnosti KEPCO spôsob nakladania s kontaminovanými a aktivovanými betónmi zo šácht reaktorov

Vedecká návšteva expertov z Irackej republiky v JAVYS

Spoločnosť JAVYS, a. s., dlhodobo spolupracuje s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE), pričom úspešná spolupráca bola prehĺbená zaradením spoločnosti JAVYS medzi Spolupracujúce centrá s MAAE pre oblasť vyradovania jadrových zariadení.

Na základe tejto úspešnej spolupráce bola spoločnosť JAVYS zo strany MAAE a Úradu jadrového dozoru (ÚJD SR) oslovená ako potenciálna hostiteľská organizácia pre realizáciu vedeckej návštevy expertov z Ministerstva vedy a technológie a Ministerstva životného prostredia Irackej republiky.

Vedecká návšteva sa uskutočnila v dňoch 12. – 16. februára 2024 v Jaslovských Bohuniciach, pričom bola zameraná na proces vyradovania, súvisiace bezpečnostné aspekty a radiačnú ochranu, s dôrazom na proces uvoľňovania materiálov a lokality po úspešnom ukončení činností vyradovania. Súčasťou vedeckej návštevy, okrem zdieľania bohatých skúseností spoločnosti JAVYS v danej problematike, boli aj prehliadky zariadení na uvoľňovanie materiálov z vyradovania JE V1, návšteva reaktorovej sály JE V1, práve realizované sanácie a nakladanie s kontaminovanými zeminami z vyradovania JE A1. Vopred plánovaný program vedeckej návštevy bol zabezpečený odborníkmi divízií JAVYS.

Zahraničné návštevy sú pre nás zároveň cennou možnosťou spoznávania pohľadu na obdobnú problematiku v iných krajinách. Irackí odborníci riešia doma odstraňovanie záťaží, chýbajúcu infraštruktúru a praktické skúsenosti z oblasti nakladania s kontaminovanými zeminami a dekontamináciou materiálov pri vyradovaní, ktoré sú dôsledkom vojenských konfliktov v oblasti Perzského zálivu v rokoch 1991 – 2003. Pri nakladaní s rádioaktívnymi od-

padmi a pri vyradovaní sa irackí odborníci riadia návodmi MAAE, z ktorých potom vychádza ich národná legislatíva.

Dvojstranné poďakovanie piatich Iračanov v knihe návštev je dôkazom spokojnosti s vedeckou návštevou v JAVYS, a. s.

Ing. Eva Hrašnová, manažérka podpory realizácie vyradovania V1
Ing. Tomáš Hrnčíř, PhD., projektový manažér medzinárodného obchodu

Foto: Rastislav Prítrský

Experti z Irackej republiky na pracovisku nakladania so zeminami na JE A1

Experti z Irackej republiky v areáli JE V1

Učili sme sa zachraňovať životy

Človek je zrodený k vzájomnej pomoci (Lucius Annaeus Seneca).

Poskytnutie akejkoľvek prvej pomoci je vždy lepšou možnosťou, ako neposkytnutie žiadnej. Treba mať pritom vždy na zreteli, že zvyčajne našu pomoc potrebujú ľudia, ktorí sú nám najbližší. Partneri, deti, rodičia, kamaráti, kolegovia, pretože s väčšinou život ohrozujúcich situácií sa stretávame doma, na stretnutiach s priateľmi alebo na pracovisku. Život im môžu zachrániť naše vedomosti a vykonávaním resuscitácie nemôžeme urobiť nič zlé ani ňou nemôžeme ublížiť. Aj keď použijeme zlú techniku oživovania, je to lepšia voľba, ako neurobiť nič. Nanajvýš pri nej postihnutému zlomíme rebro, ale na to určite nezomrie. Aj v prípade, že je záchranná zdravotná služba už na ceste, o prežití rozhodujú napríklad v prípade náhleho zastavenia srdca prvé minúty. Vtedy je človek odkázaný na pomoc ľudí vo svojej blízkosti a jeho život často závisí od nich. Aj

tieto slová zazneli na kurze prvej pomoci, ktorý sa uskutočnil v spoločnosti JAVYS, a. s.

V teoretickej časti kurzu sa zamestnanci dozvedeli, čo robiť, ak je postihnutý v bezvedomí, v šoku, ak sa dusí cudzím telesom. Tiež ako poskytnúť prvú pomoc pri zásahu chemickou látkou, elektrickým prúdom, pri úrazoch, zlomeninách, popáleninách, pri náhlej cievnej mozgovej príhode, infarkte myokardu, epilepsii, kolapse či alergickej reakcii.

Kardiopulmonálna resuscitácia (KPR) je účinným a jednoduchým nástrojom, ktorý dokáže zachrániť ľudský život. Aký je jej postup a či by ju správne vykonávali v praxi, si účastníci kurzu vyskúšali v praktickej časti. Školiteľ sa zameral nielen na základnú KPR dospelých, ale i na rôzne špeciálne situácie – KPR dojčiat, malých detí, tehotných žien, o ktorých sa možno až tak nehovorí. Taktiež si precvičili uloženie

postihnutej osoby do stabilizovanej polohy, Gordonov úder či tzv. Heimlichov manéver pri dusení sa cudzím telesom, naučili sa, ako postupovať v prípade úrazov a zlomenín a používať Rautekov manéver pri nehodách. Ako sa správať pri autonehode, pri poskytovaní prvej pomoci v situáciách každodenného života, sa dozvedeli zamestnanci aj z inštruktážnych videí. Veríme, že využívanie obsahu prednášok nebude potrebné v reálnom živote často. Ak by nečakané situácie predsa len nastali, je dôležité vedieť, ako sa zachovať a pomôcť nielen svojmu blízkemu.

Oživovanie (KPR)

Dospelý	Dieťa
pomer 30 : 2 30 x stlačenie hrudníka a 2 x umelé dýchanie	na úvod 5 vdychov, pokračuje sa 15 stlačeniami a 2 vdychy. PP – dýchanie do úst aj do nosa
- v polohe na chrbte položiť hranu dlane jednej ruky na stred hrudníka - druhú ruku položiť na ňu, prepliesť prsty 	- tlakom jednej ruky detí, malých detí (batoliat) tlakom dvoch prstov - prispôbiť treba silu tlaku
- vyrovnať horné končatiny v lakťoch a stláčať hrudník do hĺbky 5 – 6 cm (cca 1/3 hrudníka) v intervale 100 – 120-krát za minútu - po 30 stlačeniach nasledujú dva záchranné vdychy 	- hĺbka stlačenia – 1/3 výšky hrudníka - miesto stláčania – dolná 1/3 hrudnej kosti - pri dýchaní z úst do úst vdychujeme do pľúc menší objem vzduchu (podľa veľkosti dieťaťa)

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Foto: Rastislav Prítrský

Futbalisti z ÚJD opäť prví

V Mestskej športovej hale v Trnave sa konal už 22. ročník tradičného futbalového Memoriálu Jána Korca. Sedem tímov rozdelených do dvoch skupín sa stretlo 23. februára 2024. Vyžrebovanie turnaja bez nasadenia najlepších spôsobilo, že do skupiny A sa dostal minuloročný víťaz, mužstvo Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR), domáci usporiadateľ VUJE a aj obe mužstvá zo spoločnosti JAVYS (V1, A1). Tieto v minulosti patrili takmer vždy medzi najlepšiu štvoricu.

O kvalitách skupiny A svedčia aj tesné výsledky vo vzájomných zápasoch skupiny, na rozdiel od jasných víťazstiev v bojoch o umiestnenie. Vo finále víťaz skupiny A – ÚJD SR suverénne porazil víťaza skupiny B – Okresný dopravný inšpektorát (ODI) 5 : 1. V boji o tretie miesto deklasovalo VUJE druhého zo skupiny B – ROBO 8 : 2.

Na futbalových turnajoch dlhoročne, väčšinou vo futbalovej bránke, reprezentuje spoločnosť JAVYS **Ondrej Čapkovič** z tímu správy elektro a SKR JZ.

Ako hodnotíš svoj výkon a mužstva JAVYS A1 na tohtoročnom memoriáli?

Nerád sa hodnotím a nerád hodnotím aj výkon jednotlivcov. Futbal je kolektívna hra a výsledok je obrazom hry celého mužstva. Tento rok sa nám nedarilo. Príčinou bolo, že jedno mužstvo vypadlo a nové vylosovanie turnaja nám pridalo do skupiny všetkých najväčších aspirantov na medailové umiestnenie.

V prvom zápase sme hrali proti kolegom, tímu JAVYS V1. Začiatok zápasu bol opatrný, mali sme šance, ale vo futbale sa nehrá na šance, ale na góly a platí, nedáš, dostaneš. Polčas sa skončil 0 : 1. V druhom polčase sme chceli čo najskôr vyrovnať, no súper mal tiež svoje šance, jednu z nich premenil a zrazu bolo 0 : 2. V tomto momente sme hrali riskantnejšie, z čoho pramenilo zníženie stavu na 1 : 2. Do konca zápasu sme vsadili všetko na útok, ale v maximálnej snahe dať vyrovnávajúci gól sme v poslednej minúte zápasu inkasovali tretí gól.

V druhom zápase sme hrali s tímom ÚJD. Boli sme si vedomí, že nesmieme prehrať, keďže sme chceli zotrvať v boji o medailu. Hrali sme viac obranným spôsobom, no tím ÚJD hral rýchlo a kombinačne a po mnohých útokoch im jeden vyšiel tesne pred polčasom a bolo 0 : 1. V druhom polčase sme začali hrať viac na útok a prišli aj naše šance, ale nebolo nám súdené dať gól.

V treťom zápase sme hrali s tímom VUJE Trnava, kde sme už nemali reálne šancu na medailové umiestnenie. Zápas sme začali bez zábran, aj keď sme dostali gól na začiatku, po našich premenených šanciach bol polčas 3 : 1. V druhom sme súpera dostali do hry, dotiahli na 4 : 4, no nakoniec sme gólom so skóre 5 : 4 zápas vyhrali. Bolo to pre nás bezvýznamné, nakoľko ostatné výsledky už boli v náš neprospech.

Tím JAVYS A1: v hornom rade zľava Lukáš Hlavatovič, Milan Horný, Erik Hanakovič, Peter Krajčovič, Marián Bogora, Martin Kurek, v dolnom rade zľava Jakub Ondrášik, Tomáš Ondrášik, Marcel Bardák, Ondrej Čapkovič, Matúš Kunka, František Mrva.

Výsledky mužstva JAVYS A1:

JAVYS A1 – JAVYS V1	1 : 3	jediný gól strelil František Mrva
JAVYS A1 – ÚJD	0 : 1	
VUJE – JAVYS A1	4 : 5	góly: Lukáš Hlavatovič, František Mrva (2), Matúš Kunka, Martin Kurek

Ste zohratý tím? Kde ste nás reprezentovali?

Počas dvadsiatich dvoch ročníkov futbalového memoriálu sa v tíme vystriedalo veľa hráčov, ale najviac reprezentácií a odohratých zápasov mám ja, Milan Golány a Patrik Ščasnovič. Postupne sa pridávali ďalší noví hráči, ktorí priniesli vždy čerstvý vietor do kolektívu. S tímom JAVYS sme dávnejšie hrávali priateľské futbalové zápasy na veľkých ihriskách. Nezabudnuteľné boli zápasy s tímom VUJE, kde vždy bola výborná futbalová atmosféra a priateľské prostredie. Ďalšie zápasy sme odohrali s mužstvom Sigmatech Šaľa, Energomont Trnava a PPA CONTROLL. Hrali sme aj na bleskovom turnaji v Senci kde sme sa stretli s mužstvami ProCS Šaľa, Duslo Šaľa.

Aké výsledky ste s mužstvom JAVYS dosiahli?

Pri priateľských turnajoch a zápasoch nejde ani tak o výsledok, ako o utuženie vzťahov, kolektívu, ktorý reprezentuje spoločnosť. Stretnutia vytvárajú priestor pozdraviť starých známych, ktorí turnaje už roky organizujú. Dôležité je najmä to, aby bol po zápasoch každý z nás zdravý, nespôsobil si žiadne zranenie, no v našom veku cítime únavu ešte aj na druhý deň. Počas dvadsiatich dvoch ročníkov futbalového memoriálu sme získali rôzne umiestnenia, ale veľakrát sme hrali o medailové umiestnenia. Napríklad turnaj v Senci sme vyhrali.

Kedy si začal hrať futbal a kde si pôsobil?

Futbal som začal hrať vo svojich deviatich rokoch za TJ Jaslovské Bohunice, kde mi pomohli v začiatkoch tréner p. Celestín Gajarský a p. František Drgoň. Bol som na poste brankára vo všetkých vekových kategóriách. Počas hráčskej kariéry som hosťoval aj v kluboch TJ Veľké Kostoľany, TJ Čhtelnica, TJ Kátlovce. Po zranení v 33 rokoch som mal pauzu a o dva roky som vo futbale pokračoval, ale už len pre zábavu v Old Boys Jaslovské Bohunice, kde pôsobím doteraz. Od jari do jesene hrávame priateľské zápasy s mužstvami z okolia, ale aj s mužstvami z okolia Trenčína, Žiliny a Senice. V zimnom období chodíme na halové futbalové turnaje. Pre zábavu hrávam aj hokej.

Aké máš ešte futbalové ambície?

Akého máš obľúbeného futbalistu?

Futbalové ambície už nemám. V mojom veku si želám veľa zdravia pre seba, rodinu, kamarátov športovcov, lebo od toho sa odvíja aj športová aktivita, psychická a pracovná pohoda, ktorá ma posúva ďalej v športovom živote. Mojim obľúbeným športovcom je Oliver Kahn, prezývaný King alebo Titan. Páčila sa mi jeho dlhodobá stabilná výkonnosť. Aj keď ma viedlo veľa trénerov (p. Polák, p. Kohúcič, p. Majerník, p. Tomášik, p. Kabela), pre mňa bol najlepším trénerom a „športovým človekom“ p. M. Ševčík. Tento tréner s veľkým T ma veľmi veľa naučil v športovom živote, za čo som mu veľmi vďačný.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie

Foto: Ing. Dušan Slahučka, VUJE, a. s.

Konečné umiestnenie mužstiev:

1. ÚJD SR
2. ODI
3. VUJE
4. ROBO
5. JAVYS V1
6. JES GROUP
7. JAVYS A1

Presnosť, sila, rýchlosť je jeho mottom

Luboš Janák s oceneniami z majstrovstiev Slovenska

Ako si sa dostal k tomuto športu?

Aké boli tvoje začiatky?

Po základnej vojenskej službe som ako držiteľ zbrojného preukazu chodil kondične strieľať na krytú strelnicu Laila do Sokoloviec. Po roku 2012 som sa začal venovať praktickej streľbe, intenzívnejšie súťažne asi od roku 2017 na strelnici v Novom Meste nad Váhom – Malý Kameňolom a vo výcvikovom priestore Drapliak v Čachticiach.

Čím ťa zaujala praktická športová streľba?

Je to dynamický „behavý“ strelecký šport. Popri samotnom výkone športu nadväzuje strelec kontakty s ostatnými, vymieňa si s nimi skúsenosti, zážitky, spoznáva nových ľudí, nové miesta...

Športová streľba zrejme nie je len stlačiť spúšť, ako si mnohí myslia. Čo tento šport vyžaduje?

V prvom rade ide o sebadisciplínu, trpezlivosť, úctu, rešpekt a v neposlednom rade aj o dril, ktorý sa v prípade úspechu odzrkadlí medailovými umiestneniami, a to samotné poteší.

Ktorý klub reprezentuješ?

Začínal som v Športovom klube Polície v Trenčíne a pokračujem v materskom klube RDA – športovo-strelecký klub Nové Mesto nad Váhom s domovskou strelnicou Malý Kameňolom v Čachticiach a výcvikovým priestorom Drapliak.

RDA – Športovo-strelecký klub Nové Mesto nad Váhom (RDA-ŠSK) (pozn. RDA – Raid and Defense Academy) bol založený ako nezisková organizácia v roku 2013 za účelom združenia rekreačných a športových strelcov a usporadúvania a zúčastňovania sa na športových akciách. Má aj členov, ktorí sú členmi Slovenskej asociácie dynamickej streľby (SADS) a zúčastňujú sa na medzinárodných súťažiach podľa pravidiel IPSC. RDA-ŠSK je naviazaná na spoločnosť RDA, s. r. o., ktorá sa zaoberá komplexným výcvikom a poskytovaním výcvikového priestoru Drapliak a strelnice Malý Kameňolom. V športovo-streleckom klube RDA-ŠSK, ako aj v rámci Slovenska máme majstrov, vicemajstrov sveta, Európy

Strelecké stanovište z puškových pretekov podľa pravidiel IPSC

v praktickej streľbe a rozvíjajúcu sa mladú generáciu niektorých strelcov na európskej a svetovej úrovni. To hovorí samo za seba. Je za tým spomenutý dril, pot a zázemie nevynímajúc. Vybierané finančné prostriedky z pretekov, z výťažkov z tombol poukazuje športovo-strelecký klub aj na dobročinné aktivity, napríklad na liečbu detí.

Ako vyzerá tvoja príprava a tréningy? Ako často trénuješ? Je to šport náročný fyzicky či skôr psychicky?

Prípravujem sa kondične (beh, strečing, posilňovňa...), taktickú prípravu pre riešenie streleckých situácií a samotný strelecký tréning absolvujem jeden, dvakrát týždenne. Strelec musí byť najmä psychicky vyrovnaný a v dobrej fyzickej kondícii. Bez tejto chémie jednoducho nie je možné dosiahnuť v tréningu a už vôbec nie v samotných pretekoch uspokojivý výsledok.

Čo tvoju športovú výbavu? Je tvoj výstroj niečím špecifický?

Športová výbava strelca je daná samotnými pravidlami IPSC, medzi ktoré patrí ochrana zraku, sluchu, oblečenie, opasok, nosiče zásobníkov so zásobníkmi, doplnky potrebné na riešenie

rôznych streleckých situácií (bipódy-dvojnožky, chrániče kolien...), napokon samotná zbraň a dostatočné množstvo predpísaného streliva (podľa druhu zbrane). Strieľam divíziu PCC – pistol caliber carabine (karabína s pištoľovým kalibrom 9 mm) a pušku SAO – semi-auto open – poloautomat s optikou v kalibri .223 rem.) Tento šport je finančne náročný, jeden tréning stojí cca sto eur a ďalšie náklady aj samotné preteky.

Aká je tvoja obľúbená zbraň?

Túžiš po nejakej špecifickej zbrani?

Mojou obľúbenou zbraňou v divízii IPSC – puška je model dlhej samonabíjacej zbrane AM-15 od spoločnosti Anderson Manufacturing, s ktorou strieľam. Túžim však po kvalitne vyladenej puške s optikou od renomovanej spoločnosti Swarovsky optik alebo Carl Zeiss. Stojí asi 10 000 €. V divízii PCC – pistol caliber carabine používam zbraň BARK 9 od Balko rifle factory. Chcel by som ale samonabíjaciu karabínu Sig Sauer, typ MPX v kalibri 9 x 19 mm.

Strieľa aj niekto v tvojej rodine?

Strieľal otec, ešte ako dôstojník v zálohe, ktorý ma aj v mladosti k streľbe priviedol.

Majster a vicemajster Slovenska v puške, r. 2023

Strieľaš iba športovo alebo si aj poľovník?
Nie som poľovník, venujem sa iba športovej strelbe.

Nezranil si sa pri pretekoch?

Alebo niekto iný?

Nie, aj keď sa občas stáva, že je potrebný lekársky zákrok. Poranenie s ohlasovacou povinnosťou som ale našťastie nezažil.

Ako športový strelec si netúžil po povolani,

kde by si svoju vášeň využil aj profesionálne?

Počas výkonu základnej vojenskej služby na poddôstojníckej škole v Prostějove nás „verbovali“ do vtedajšej československej policajnej URNY (Útvaru rýchleho nasazeni), rozmyšľal som nad možnosťou „prestupu“, ale nakoniec som ju odmietol.

Aké máš plány, sny a ciele do budúcnosti?

Pripraviť sa čo najzodpovednejšie na Majstrovstvá sveta v puške vo Finsku (Oulu 4. – 9. august 2024) – World shoot rifle 2024 Finland, a nemôžem, samozrejme, zabudnúť na domáci šampionát – Majstrovstvá Slovenska v puške (s oficiálnym názvom RDA Rifle&MiniRifle) na strelniciach v Čachticiach v apríli 2024.

Ako sa pripravujú do zahraničia letecky zbrane?

Musíte byť držiteľom zbrojného preukazu príslušnej skupiny, zbrojného pasu, v ktorom je zbraň zapísaná, disponovať oficiálnou pozvánkou na podujatie a objednať si vopred leteckú spoločnosť, ktorá prepravu zbraní a streliva realizuje. Potom postupujete podľa pravidiel leteckej spoločnosti. Zbrane a strelivo musia byť v špeciálnych uzamknutých kufrach. Kufr so zbraňou (strelivom) policajti do lietadla prinesú a vydajú ho v cieľovej destinácii. Pred odletom je potrebné zistiť, aké podmienky pre vstup

osôb so zbraňami a strelivom má cieľová krajina. Kontroly a postihy za nedodržanie pravidiel pri nakladaní so zbraňami a strelivom sú veľmi prísne.

Tento šport ti určite zaberá veľa voľného času. Ak sa nejaký nájde, ako ho využívaš?

Väčšinu voľného času mi zaberajú tréningy a preteky a zostatok využívam na turistiku, cyklistiku a práce okolo domu.

Spolubojovníci z RDA

Za posledných päť rokov získal Ľuboš nasledovné ocenenia:

Podujatie	Umiestnenie	Umiestnenie	Miesto	Dátum
PCC (pistol caliber carabine)	Winter match RDA+PZTPCC	1., 2. miesto	Šaštín	2023
PCC (pistol caliber carabine)	Krvavá pani	1., 2. miesto	Čachtice	2023
PCC (pistol caliber carabine)	Železná zimná liga	1. miesto	Trnava	2023
PCC (pistol caliber carabine)	Krvavá pani	2., 3. miesto	Čachtice	2022
PCC (pistol caliber carabine)	Krvavá pani	2., 3. miesto	Čachtice	2021
PCC (pistol caliber carabine)	Match on Atlas	3. miesto	Piešťany	2020
Puška (SAO)	Majstrovstvá Slovenska v puške	2. miesto	Čachtice	2023
Puška (SAO)	Majstrovstvá Slovenska v puške	3. miesto	Čachtice	2022
Puška (SAO)	Majstrovstvá Slovenska v puške	3. miesto	Čachtice	2019

Vďaka výsledkom z posledných dvoch ročníkov Majstrovstiev Slovenska v puške sa Ľuboš kvalifikoval na tohtoročné Majstrovstvá sveta v puške vo finskom Oulu, ktoré sa uskutočnia 4. – 9. augusta 2024 za účasti 1 600 strelcov z päťdesiatich štátov. Zo Slovenska boli kvalifikovaní desiat strelci, ktorým bude pre účasť na tomto šampionáte pridelený štatút reprezentanta SR.

Čo je IPSC? Medzinárodná konfederácia praktickej strelby – International Practical Shooting Confederation s mottom DVC – Dilegentia, Vis, Celeritas – Presnosť, sila, rýchlosť kladie najvyšší dôraz na bezpečnosť pri manipulácii so zbraňou.

Na Slovensku musí byť športový strelec držiteľom zbrojného preukazu (ZP) skupiny E – registrovaný v športovom streleckom klube. Podľa pravidiel IPSC sú preteky v úrovniach – leveloch 0 – 5, Majstrovstvá Slovenska je level 3, Majstrovstvá sveta level 5. Ak chce strelec strieľať na pretekoch úrovne 3 – 5, musí byť členom Slovenskej asociácie dynamickej strelby (SADS). Výnimka je pre kategóriu strelcov junior (do 18 rokov), kde je povinný sprievod strelca so zbrojným preukazom danej skupiny. Športovní strelci vo veku medzi 18 – 21 rokmi majú výnimku na vydanie tzv. športového ZP (keďže naša legislatíva umožňuje vydanie ZP osobám od 21. roku).

Všeobecne sa na pretekoch strelec riadi pokynmi rozhodcov na jednotlivých stanovištiach, ktorí vyžadujú prísne dodržiavanie pravidiel a na preteky dohliada riaditeľ pretekov – match director. Strieľa sa na papierové a kovové terče, statické a pohyblivé sa, ktoré sú bodované. V streleckých situáciách sú umiestnené aj tzv. noshooty (terče, ktoré sa nemôžu strelieť), pri ich zasiahnutí sa odpočítavajú strelcovi body a tiež sa odpočítavajú body za nestrelený terč (miss). Hodnotí sa celkový počet dosiahnutých bodov (mínus penalizácie) / celkový čas. Prvému strelcovi v poradí sa určí 100 percent výsledku a od toho sa odpočítavajú ostatní strelci.

Divízie IPSC: – pištoľ (napr. štandard, production, production optics)

- PCC – pistol caliber carabine (karabína s pištoľovým kalibrom 9 mm)
- puška (napr. SAO – semi auto open – poloautomat s optikou, SAS – semi-auto standard – poloautomat s klasickými mieridlami, kaliber .223 rem (5,56 x 45 mm) + málo používané zbrane v kalibri 7,62 x 39
- brokovnica (taktická...)

Kategórie IPSC: super junior (do 16 rokov), junior (16 – 21 rokov), regular (do 50 rokov), senior (50 – 60 rokov), super senior (nad 60 rokov), grand senior (od 70 rokov), lady (do 50 rokov), lady senior (od 50 rokov)

Video zo športovej strelby si môžete pozrieť po zoskenovaní tohto QR kódu

Ústredie IPSC je v Oakville – Ontáriu v Kanade, kde sú stanovené súťažné pravidlá pre IPSC. V jednotlivých štátoch sú zriadené asociácie. Na Slovensku zastrešuje športových IPSC strelcov SADS, ktorá je od minulého roku menovaná Národným športovým zväzom. SADS združuje jednotlivé strelecké kluby v SR.

Mgr. Jana Čápková, koordinátorka komunikácie, Foto: archív Ľuboša Janáka

Ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa úspechov na Majstrovstvách Slovenska a Majstrovstvách sveta vo finskom Oulu.

Zlato v hokeji pre Slovenské elektrárne

Hokejové tímy jadrovo-energetických spoločností si už po štyridsiatychkrát zmerali sily na zimnom štadióne v Trnave. Turnaj sa konal 22. marca 2024 a organizačne ho zabezpečovala spoločnosť JAVYS.

Tím JAVYS v hornom rade zľava: Jozef Nádaský, Martin Nádaský, Marek Čuntala, Jaroslav Šuran, Patrik Ščasnovič, Marek Nádaský, Martin Skaličan, v dolnom rade zľava: Ladislav Horváth, Andrej Psalman, Eduard Skribčák, Jaromír Polák, Rastislav Táčovský

O víťaznú trofej bojovali štyri tímy, ktoré tvorili zamestnanci spoločnosti JAVYS, a. s., Slovenských elektrární, a. s., (SE-EBO, SE-EMO) a spoločnosti VUJE, a. s. V úvodnom dueli nastúpil tím JAVYS proti súperovi z SE-EBO, kde sa od začiatku bojovalo o každý centimeter ľadu. Stav bol dlho nerozhodný, prvý gól zápasu sa podarilo vsietiť súperovi z SE-EBO. Elektrárenskému tímu vzápätí narástlo sebavedomie a pridali sa aj ostatní útočníci. Napriek všetkej snahe tím JAVYS na súpera nestačil a prehral 2 : 11. Tento výsledok nás posunul do bojov o tretie miesto s tímom z SE-EMO. Aj napriek veľkému úsilíu všetkých útočiacich hráčov a obetavosti obrancov sa ukázala vyššia kvalita súpera, ktorému JAVYS podľahol s výsledkom 1 : 6.

Konečné umiestnenie tímov:

1. SE-EBO
2. VUJE
3. SE-EMO
4. JAVYS

Martin Skaličan, majster MSVP

Foto: Rastislav Pítrský

Krížovka

slovenské príslovie	Kuklux-klan (skr.)	Area Training Officer (skr.)	časť nákladného auta	Azovské more	lodenica	dôvtip	pomôcky: DIAN, ARAKS, ELIS	bratova dcéra	starogrécka krajina	Open Technical Support (skr.)	boxerská skratka	zbavil fúzov	zvyšok po ohni	Fujala Oto	francúzska rieka	2. časť tajníčky	povrch atletických dráh
druh papagája pestrých farieb							neobrob motykou							osem, po nemec.			
1. časť tajníčky							automat							lveta (dom.)			
materiál na zátky						drop (zool.) masť (hovor.)					pracovník v divadle						
	preddavok (kniž.)	Book Value (skr.)	4. časť tajníčky		poprav na šibenici arménska rieka					ohrada					kód Litvy		
citoslovce upozornenia				starorím. boh lásky	Atomic Number				čistiaci prípravok	pláž, po chorvátsky				Porsche Inter Auto ženské meno			
kód Vatikánu			mongolský pastier					plápolal, vial (bás.)	Oskár (dom.)				starší trnavský futbalista	krútnava			
ananás, po česky			čin, úkon				severské muž. meno	kód Ománu				motal				hokejový klub (skr.)	značka múky
nikto				3. časť tajníčky								národný výbor (skr.)					
satelit (skr.)				opustenosť							mužské meno						

Kvíz

1.

Aký je názov najstaršej jadrovej elektrárne prevádzkovej v rokoch 1972 – 1977?

2.

S ktorou agentúrou dlhodobo spolupracuje spoločnosť JAVYS, a. s. ?

3.

Čo znamená skratka KPR a aký je pomer jej vykonávania u dospelého človeka ?

Vaše odpovede na kvízové otázky spolu s tajníčkou z krížovky posielajte do 15. júla 2024 na adresu capkova.jana@javys.sk. Do predmetu správy uveďte heslo Kvíz_U nas1_24. Nezapadnite pripísať kontaktné údaje (meno, adresu, telefón, e-mail). Súťažiaci, ktorí zašlú správne odpovede, budú zaradení do zosovania o vecné ceny. Výhercovia z predchádzajúceho čísla: Ing. Jozef Gálik, Jana Bugárová, Jaroslava Mikiničová, Terézia Chorvatovičová, Vladimír Surovčík.